

SENDİKALARDA DELEGE SEÇİMİNDE SAHTEKARLIK

Aydınlık Gazetesi, 11 Ekim 2016

Yıldırım Koç

Geçen gün bir arkadaş aradı. Bir sendikaya üyeymiş. Sendika şubesinin genel kurulunda yönetime aday olmayı düşünüyormuş. Bu nedenle de şube genel kurulu delegelerinin seçimini bekliyormuş. Ancak daha sonra öğrenmiş ki, il seçim kuruluna delege seçimi yapılmış gibi bir liste sunulmuş. Halbuki ne işyerinde seçim duyurusu yapılmış, ne de delege seçimi.

SAHTEKARLIK SENDİKAYA DARBE İNDİRİR

Sendikaların zayıflığından şikayet ediliyor. Bunların bir bölümü haklı. Sermayedar sınıf işçilerin örgütlenmesini istemiyor. Sendikaya üye olan işçiyi işten çıkarıyor. Yasalarda bu konuda güvenceler var, ancak yargı çok yavaş işlediğinden, sendikal örgütlenme nedeniyle sıkıntı yaşayan işçinin hakkını alabilmesi yıllarca sürebiliyor. Dereye su gelene kadar da kurbağanın gözü patlıyor.

Ancak sendikaların üye sayısının artmamasının en önemli nedenlerinden biri, birçok sendikada örgüt içi demokrasinin işlememesi. Örgüt içi demokrasi de şube genel kurullarına delege seçiminde başlıyor. Şube genel kurul delegelerini istediği gibi belirleyebilen sendika yönetimi, kendi geleceğini de garanti altına alıyor.

Eğer bir şubeye bağlı işçi sayısı belirli bir miktarın altındaysa, o şubenin genel kurulu tüm üyelerin katılımıyla gerçekleştirilir. Eğer bu sayı aşılmışsa, şube genel kurulu delegelerden oluşur.

Şube genel kurul delegelerinin üyeler tarafından seçilmesinde işverenler de (kanundışı bir biçimde) doğrudan müdahil olabilir. Patronun işbirlikçisi bir sendika yönetimine karşı olan işçilerin delege adaylıkları çeşitli biçimlerde engellenebilir. İş güvencesinin yeterli olmadığı koşullarda, delege adaylarının çeşitli gerekçelerle işten atılmasına sık sık tanık oluruz.

Daha sık rastlanan bir uygulama, delege seçimlerinin yapılmış gibi gösterilmesi ve sendika yönetiminin destekçilerinin delege olarak belirlenmesidir.

YARGI GÜVENCESİ KALDIRILDI

5.5.1983 günü Milli Güvenlik Konseyi tarafından kabul edilen 2821 sayılı Sendikalar Kanununda şube genel kurullarının oluşması şu şekilde düzenlenmişti:

“İşçi sendikası şubesinin faaliyet sahasındaki işyerlerinde çalışan sendikalı işçi sayısı beşyüzü aştığı takdirde şube genel kurulu delege esasına göre yapılır. Genel kurula katılacak delegeler, üyeler tarafından 14üncü maddede belirtilen esaslara ve sendika tüzüğündeki hükümlere göre seçilir.” (M.10/2)

Bu düzenleme olumluydu, çünkü şube genel kurulu delege seçimlerini yargı denetimine bağlıyordu.

Şube genel kurulu delege seçimlerini de düzenleyen 14. madde şöyleydi:

“Genel kurullarda zorunlu organlara delege ve üye seçimleri yargı gözetimi altında, serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre aşağıdaki şekilde yapılır.”

Bu düzenleme sendika yöneticilerini çok rahatsız etti. Şube delege seçimlerinin yargı gözetimi altında yapılması, birçok sendikacının işine gelmiyordu. Milli Güvenlik Konseyi ile pazarlık yapıldı. 2821 sayılı Kanunun kabulünden kısa bir süre sonra 28.8.1983 gün ve 2882 sayılı Kanunla, sendika şubelerinin delege seçiminde yargı gözetimi kaldırıldı. Bu Kanunla, 2821 sayılı Kanunun 10/2. Fıkrasında 14. maddeye yapılan gönderme çıkarıldı. Fıkra şöyle oldu:

“İşçi sendikası şubesinin faaliyet sahasındaki işyerlerinde çalışan sendikalı işçi sayısı beşyüzü aştığı takdirde şube genel kurulu delege esasına göre yapılır. Genel kurula katılacak delegeler, üyeler tarafından serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına ve sendika tüzüğündeki hükümlere göre seçilir.” (2882/1)

Bugünkü düzenleme Cumartesi günü yazımda.